

Billedkunst og matematik, 3.-5. klasse
Omfang: 2-4 lektioner

Flotte amhariske tal

Her skal eleverne arbejde med de amhariske tal fra 1-10.

Først lærer de at tælle til 10 på det etiopiske sprog, amharisk. Dernæst laver de en flot væg med tallene, og endelig laver de i små grupper simple regnestykker til hinanden med de smukt slyngede tal.

Inspiration til læringsmål

- Eleverne kan lade sig inspirere af temafarver og bruge dem i egne værker.
- Eleverne kender til de etiopiske tal fra 1-10 og kan bruge dem til at lave simple regnestykker med.

Inspiration til tegn på læring

- Eleverne maler talskabeloner med farver, der er inspireret af Etiopien.
- Eleverne samarbejder i grupper om at lave enkle regnestykker til hinanden.

Kompetencer og målpar

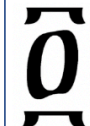

Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
Dansk efter 4. klasse		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster	Oplevelse og indlevelse 1: Eleven kan udtrykke sig om tekstens univers / Eleven har viden om tomme pladser og teksters tid og rum
Matematik efter 3. klasse		
Tal og algebra	Eleven kan udvikle metoder til beregninger med naturlige tal	Regnestrategier 1: Eleven kan foretage enkle beregninger med naturlige tal / Eleven har viden om strategier til enkle beregninger med naturlige tal
Tal og algebra	Eleven kan udvikle metoder til beregninger med naturlige tal	Regnestrategier 2: Eleven kan udvikle metoder til addition og subtraktion med naturlige tal / Eleven har viden om strategier til hovedregning, overslagsregning samt regning med skriftlige notater og digitale værktøjer
Billedkunst efter 3. klasse		
Billedfremstilling	Eleven kan udtrykke sig i plane, rumlige og digitale billeder	Maleri og collage 1: Eleven kan male ud fra idéer og oplevelser / Eleven har viden om farveblanding samt anvendelse af enkle teknikker og redskaber

Opgave 14 A: Lav flotte amhariske tal

Kort om de etiopiske tal og bogstaver

Det er både meget gamle og meget smukke tal, I nu skal arbejde med.

Etiopiens officielle sprog er amharisk – det fælles sprog, som tales af flest mennesker i landet. Det amhariske sprog hører til i den semitiske sprogstamme lige som hebraisk, arabisk og syrisk. Amharisk stammer fra Ge'ez, det sprog, der taltes i det gamle kongerige Aksum. Det amhariske sprog bygger på et alfabet, der er oprindeligt etiopisk. Tallene menes at være lånt fra græsk og fra sabæisk, der blev brugt i oldtidsriget Saba, det nuværende Yemen. "Klammerne" over og under tallene er en slags markører, så man kan skelne tal og bogstaver fra hinanden.

									
1 - <u>Ahnd</u>	2 - <u>Hulet</u>	3 - <u>Sost</u>	4 - <u>Arat</u>	5 - <u>Amist</u>	6 - <u>Sidist</u>	7 - <u>Sabat</u>	8 - <u>Simint</u>	9 - <u>Zeten</u>	10 - <u>Aser</u>

Materialer:

- Udprint af de store tal-skabeloner, som ligger i bilag til dette opgaveark. Giv tre tal til hver elev eller hver gruppe
- Sakse
- Farvet karton
- Maling, farver
- Limstifter

Sådan gør I:

1. Indled med at lære tallene at kende. På hjemmesidens sektion 'Opdag Etiopien' ligger der en film, hvor I kan høre, hvordan etiopiske børn tæller til 10 på amharisk. Brug den til at lære tallene at kende.
2. Lad eleverne vælge tre tal. Det kan være lykketal eller tal, som de synes er flotte.
3. Klip de store tal ud. Hvert tal består af tre dele: Selve talsymbolet plus top-og bundklammerne.
4. Udfyld tallene med farver, der på en eller anden måde er inspireret af Etiopien. Det kunne fx være farverne i Etiopiens flag: Rød, grøn og gul. Eller det kan være farver fra ørkenen eller fra højlandet – dem kan I se på billederne i elevbogen "Ørkenpigen" eller på hjemmesiden. I kan også hente inspiration til farver i den etiopiske ortodokse kirkes kirkekunst. Se opgaveark 15: Engleværksted.
5. Lim tallene på et stykke farvet karton og klip til, så der er lidt luft omkring tallet.
6. I har nu tal nok til at kunne lave en flot vægudstilling på skolen.
7. Lad eleverne præsentere deres tal-værk: Hvorfor har de valgt netop disse tal, og hvilke farver har de brugt?

Opgave 14 B: Regn den ud på amharisk

I denne opgave skal eleverne i mindre grupper lave enkle amhariske regnestykker (addition og subtraktion) med tallene 1-10 til hinanden.

Materialer:

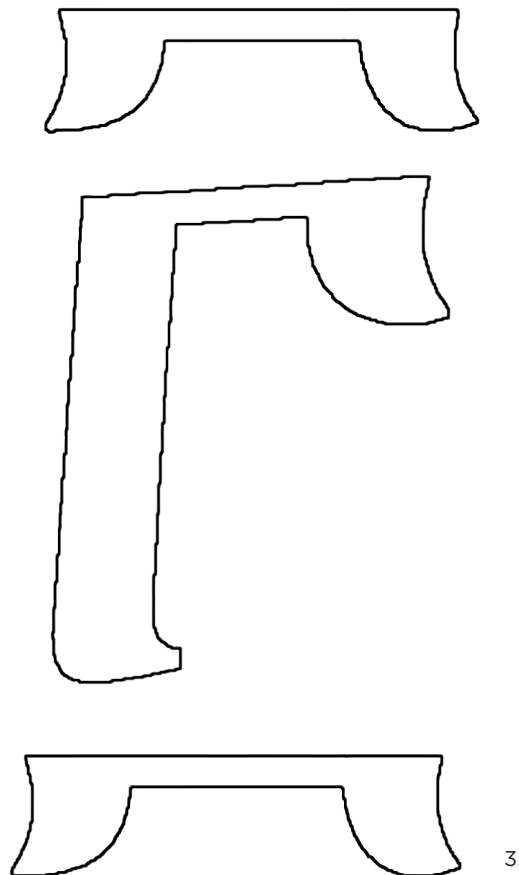
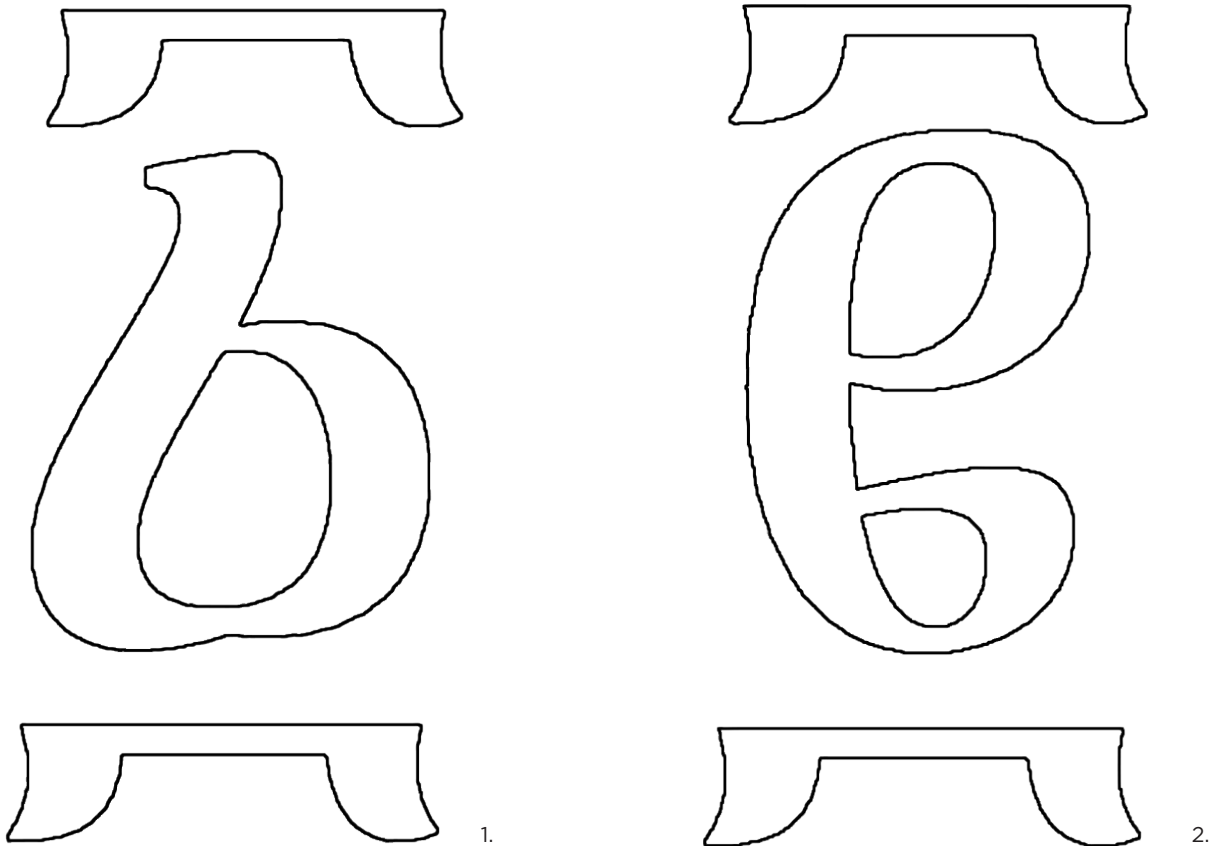
- Print af de små talrækker, som ligger i bilag til dette opgaveark. Der er ni rækker på et ark. Her kan eleverne se både de amhariske tal og de tilsvarende danske.
- A4-ark
- Sakse
- Limstifter

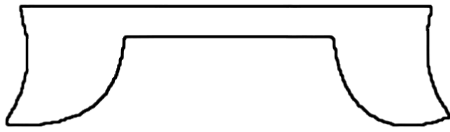
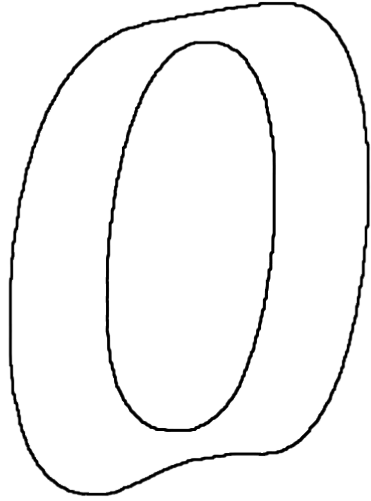
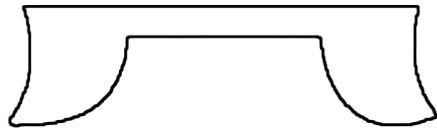
Sådan gør I:

1. Del eleverne op i mindre grupper. Lav et lige antal grupper.
2. Hver gruppe skal have en lille bunke etiopiske tal og en talrække, så de hele tiden kan holde styr på de etiopiske og de danske tal.
3. Grupperne laver nu 3-4 enkle regnestykker med de etiopiske tal, som de limer på et A4-ark.
4. Når grupperne er færdige bytter de regnestykker og har nu til opgave at oversætte dem til dansk.
5. Grupperne afleverer regnestykkerne tilbage, og alle tjekker, at der er regnet rigtigt.

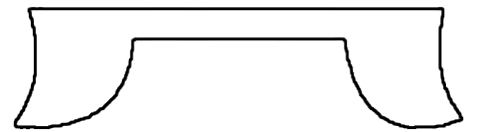
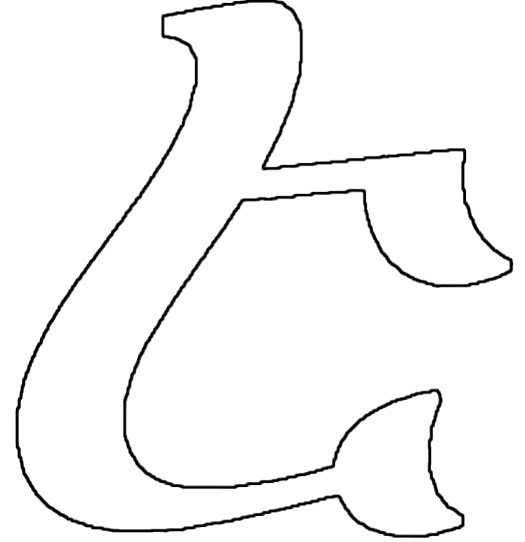
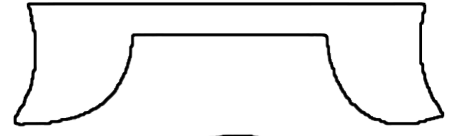
Fx: $1 + 2 = 3$:

$$\overline{\delta} + \overline{\theta} = \overline{\Gamma}$$

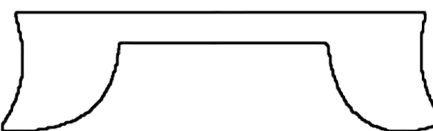
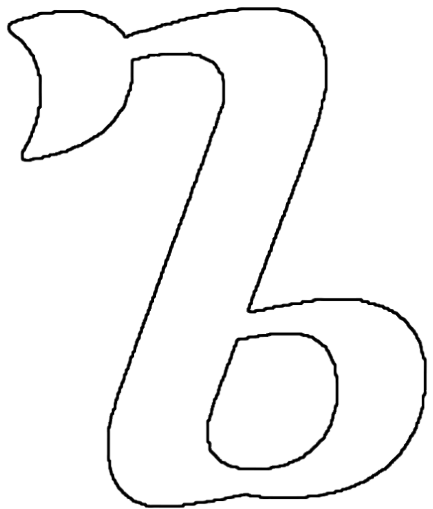
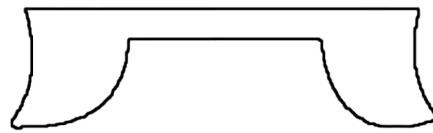

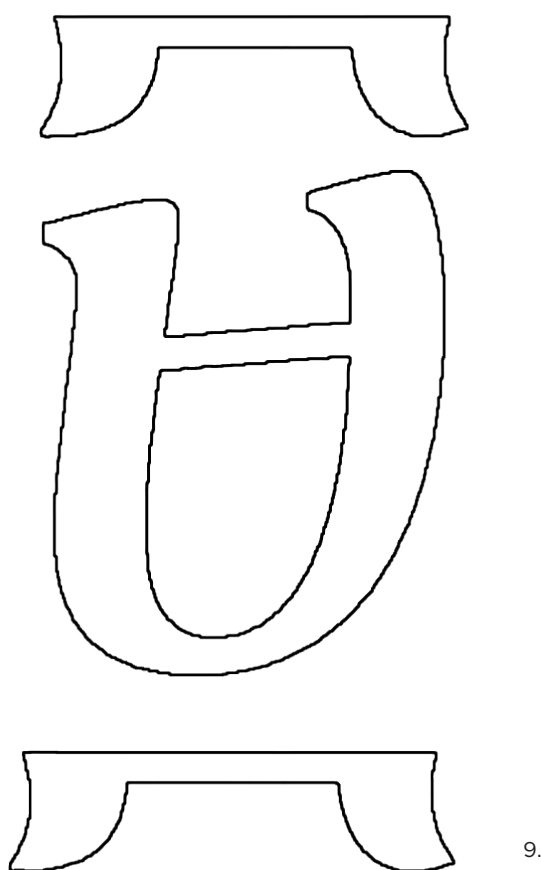
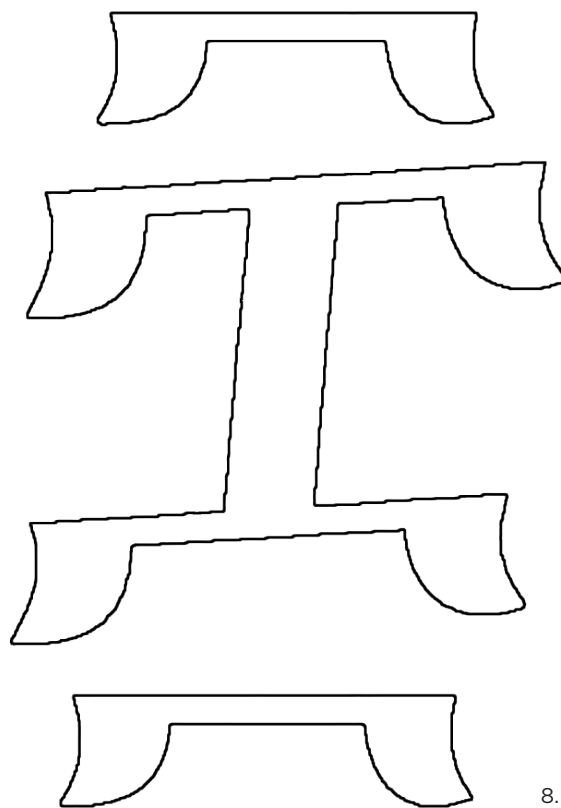
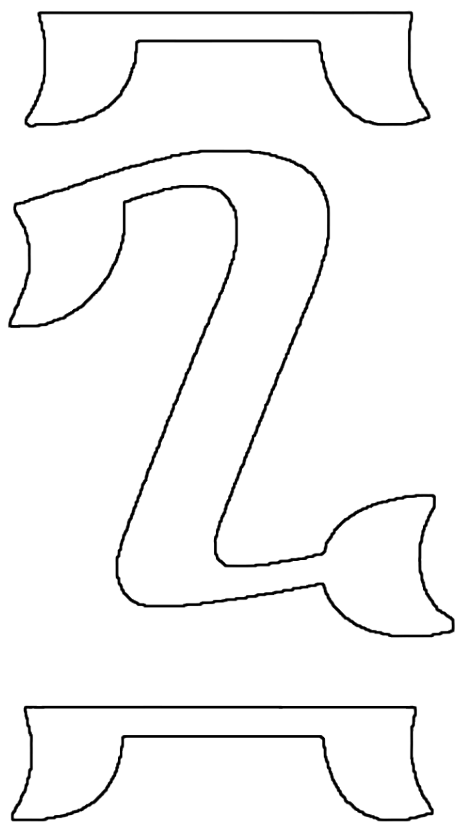
4.

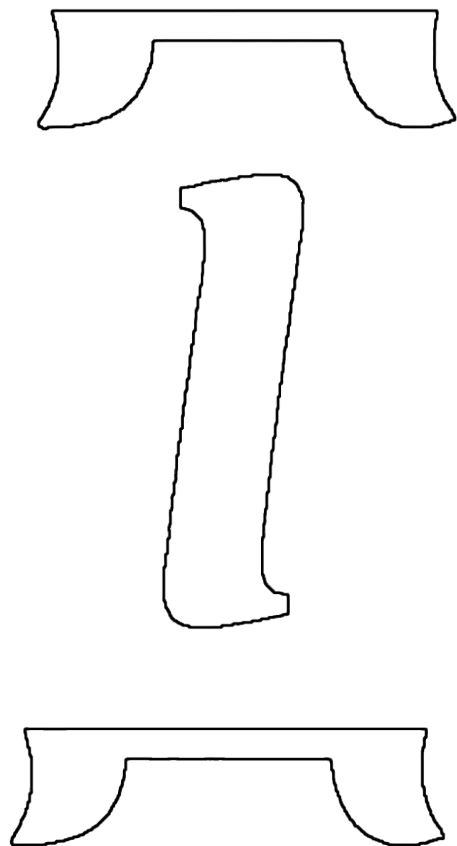

5.

6.

10.

Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ
1 - Ahnd	2 - Hulet	3 - Sost	4 - Arat	5 - Amist	6 - Sidist	7 - Sabat	8 - Simint	9 - Zeten	10 - Aser

Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ
1 - Ahnd	2 - Hulet	3 - Sost	4 - Arat	5 - Amist	6 - Sidist	7 - Sabat	8 - Simint	9 - Zeten	10 - Aser

Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ
1 - Ahnd	2 - Hulet	3 - Sost	4 - Arat	5 - Amist	6 - Sidist	7 - Sabat	8 - Simint	9 - Zeten	10 - Aser

Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ
1 - Ahnd	2 - Hulet	3 - Sost	4 - Arat	5 - Amist	6 - Sidist	7 - Sabat	8 - Simint	9 - Zeten	10 - Aser

Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ
1 - Ahnd	2 - Hulet	3 - Sost	4 - Arat	5 - Amist	6 - Sidist	7 - Sabat	8 - Simint	9 - Zeten	10 - Aser

Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ
1 - Ahnd	2 - Hulet	3 - Sost	4 - Arat	5 - Amist	6 - Sidist	7 - Sabat	8 - Simint	9 - Zeten	10 - Aser

Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ
1 - Ahnd	2 - Hulet	3 - Sost	4 - Arat	5 - Amist	6 - Sidist	7 - Sabat	8 - Simint	9 - Zeten	10 - Aser

Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ
1 - Ahnd	2 - Hulet	3 - Sost	4 - Arat	5 - Amist	6 - Sidist	7 - Sabat	8 - Simint	9 - Zeten	10 - Aser

Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ
1 - Ahnd	2 - Hulet	3 - Sost	4 - Arat	5 - Amist	6 - Sidist	7 - Sabat	8 - Simint	9 - Zeten	10 - Aser

